

การใช้คำแสดงทัศนภาวะจากข่าวความรุนแรงจังหวัดในชายแดนภาคใต้
ผ่านหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้และหนังสือพิมพ์ระดับชาติ¹
**The Use of Modality in the Violence News in Border-provinces in
the South of Thailand on the Front Page of Local
and National Newspapers**

ชนกพร อังสุวิริยะ
Chanokporn Angsuwiriya

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทฤษฎีทางภาษาซึ่งเกี่ยวกับการใช้คำแสดงทัศนภาวะ (Modality) จากข่าวความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา ผ่านหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ได้แก่ ชาวใต้ โฟกัสภาคใต้ และสมิหลาไทม์ กับหนังสือพิมพ์ระดับชาติ ได้แก่ ไทยรัฐ และ มติชน ตั้งแต่ปี 2547-2548, 2554-2555 รวมทั้งสิ้น 1,344 ฉบับ ผลการศึกษาพบว่ามีการใช้คำว่า มั่นใจ ยืนยัน เชื่อ และต้อง แสดงทัศนภาวะเพื่อสร้างความมั่นใจ ความเชื่อมั่น ความเชื่อ และภาระรับผิดชอบ ของทั้งผู้มีอำนาจของรัฐ และผู้เขียนข่าวหนังสือพิมพ์ ซึ่งทำให้เห็นว่าการแสดงความรับผิดชอบของผู้มีอำนาจอาจเสี่ยงต่อการจะเกิดความรุนแรงมากขึ้น และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะให้ทัศนภาวะที่สะท้อนความสับสนหรือความรู้สึกของคนในพื้นที่มากกว่าหนังสือพิมพ์ระดับชาติ

คำสำคัญ: ทัศนภาวะ ความรุนแรง หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ระดับชาติ

Abstract

The objective of the study is to analyze the use of modality in the violence news in the south border provinces; namely Pattani, Yala, Narathiwat and Songkhla on 1,344 front pages of three local newspapers; namely Chaotai, Focus Phaktai and Samila Times and of two national newspapers, Thairath and Matichon, between 2004 and 2005, and 2011 and 2012. The results show that modalities such words as *confidence*, *confirm*, *believe*, and *must* which are deontic modalities and so on are used to create confidence, trust, belief, and responsibility of the government and journalists. As a result, these words which show the responsibility of the government can contribute to an increased risk of violent acts. In addition, local newspapers indicate more attitudes related to the feelings of local people living in this area than national ones do.

Keywords: modality, violence, local newspapers and national newspapers

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่ได้รับทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สัญญาเลขที่ LIA 550064S

บทนำ

เหตุการณ์ความรุนแรงในภาคใต้เป็นที่รับรู้กันว่าเริ่มรุนแรงขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 เป็นต้นมา อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความรุนแรงที่พุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว สังเกตได้จากข้อมูลทางสถิติย้อนหลังในรอบ 11 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2536-2546 พบเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัด 748 ครั้ง ในปี พ.ศ.2547-2548 เพียง 2 ปี มีเหตุการณ์เกิดขึ้น 3,546 ครั้ง นับเป็นอัตราที่สูงขึ้นมากถึงร้อยละ 374 ของความไม่สงบในรอบ 11 ปี (ศรีสมภพ จิตร์ภิรมย์ศรี, 2549) จากข้อมูลทางสถิตินับเป็นเรื่องน่าสนใจที่ทำให้ให้นักวิชาการหลายฝ่ายศึกษาปัญหานี้ไว้แตกต่างกันไป

เกษียร เตชะพีระ (2550: 186-188) หนึ่งในนักวิชาการที่ศึกษาปัญหาความรุนแรงในภาคใต้ ได้อธิบายความรุนแรงดังกล่าว โดยแบ่งเป็น 4 ทฤษฎี ได้แก่ *ทฤษฎีมือที่สาม* ซึ่งมีความเชื่อว่าความรุนแรงมาจากการกระทำของอีกฝ่ายที่ไม่ใช่รัฐและประชาชนในพื้นที่ กลุ่มคนที่เชื่อฝ่ายนี้คือรัฐบาล (ในระยะหนึ่ง) ตำรวจ และนักวิชาการบางส่วนที่อ้างว่ามาเลเซีย หรือซีไอเออยู่เบื้องหลัง *ทฤษฎีขบวนการแบ่งแยกดินแดน* ทฤษฎีนี้เชื่อว่ามีกลุ่มที่ต้องการแบ่งแยกดินแดน เช่น บิอาร์เอ็น พูโล เบอร์ซาตู ฯลฯ กลุ่มกองทัพและทหารนอกราชการทางภาคใต้จะเชื่อทฤษฎีนี้ ทฤษฎีความรุนแรงฝ่ายรัฐ มีความเชื่อว่ารัฐเป็นฝ่ายใช้อำนาจกับประชาชนมลายูมุสลิมก่อน เป็นความรุนแรงเชิงโครงสร้าง ผู้เชื่อทฤษฎีนี้ ได้แก่ นายจตุรงค์ ฉายแสง รองนายกรัฐมนตรีขณะนั้น ซึ่งเป็นความเชื่อที่ฝ่ายทหารไม่เห็นด้วยจนท้ายที่สุดรัฐบาลก็ไม่ได้สนใจต่อข้อเสนอทฤษฎีนี้ และทฤษฎีกฎฆาต ซึ่งมาจากบทความของนิธิ เอียวศรีวงศ์ แต่ไม่มีการสานต่อความคิดจึงเป็นทฤษฎีที่ไม่ได้รับความสนใจ

ผลของเหตุการณ์ความรุนแรงที่สร้างความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินของผู้คนที่ได้รับผลกระทบ ได้รับการยกระดับให้เป็นปัญหาระดับชาติ เรื่องราวความรุนแรงจึงได้รับการนำเสนอผ่านสื่อต่างๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 ถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ซึ่งนับเป็นสื่อที่น่าสนใจในการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ความรุนแรง เพราะหนังสือพิมพ์ถือเป็นสื่อที่เข้าถึงคนจำนวนมากและราคาไม่แพง หนังสือพิมพ์ถือเป็นสื่อที่สะท้อนเหตุการณ์ในสังคมขณะนั้น การนำเสนอข่าวสารต่างๆ ต้องผ่านการคัดกรองจากกองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ๆ ดังนั้นหนังสือพิมพ์จึงอาจมิใช่สื่อที่น่าสนใจเรื่องราวต่าง ๆ ตามความเป็นจริงเพียงอย่างเดียว แต่ผู้ผลิตหนังสือพิมพ์ยังอาจเลือกหรือไม่เลือกนำเสนอความจริงในบางแง่มุมของข่าวสารให้ผู้อ่านก็ได้ ดังที่ วิลาลินี พิพิธกุล (2545: 289) ได้กล่าวว่า หนังสือพิมพ์ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นกระจกสะท้อนความจริง (reflect social truthfully) เหมือนที่เชื่อกันมาเท่านั้น แต่หนังสือพิมพ์ยังได้ทำหน้าที่สร้างและเลือกสิ่งทีวินิจฉัยว่าเป็นความจริงให้แก่สังคมด้วย (produce a truthful news account)

แฟร์คลาฟ (Fairclough, 1989) จึงเห็นว่าสื่อมวลชนมีอำนาจบางอย่างซ่อนอยู่ เพราะผู้ผลิตสื่อในฐานะผู้ส่งสารย่อมมีความคิดเห็นส่วนบุคคล ซึ่งความคิดเห็นเหล่านี้อาจมีส่วนสร้างและส่งผลกระทบต่อความคิดและพฤติกรรมของผู้รับสารได้ เช่น ภาพข่าวอาชญากรรมที่เห็นรายละเอียดของการตายอย่างชัดเจน ได้ถูกเผยแพร่อย่างต่อเนื่องจนผู้อ่านชาวรัฐสิกเคซันกับภาพเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้เห็นว่าเรื่องของการฆาตกรรมเป็นเรื่องธรรมดา ผู้รับสารบางคนจึงอาจแก้ปัญหาด้วยวิธีการเดียวกันกับชาวที่เคซันได้เห็นภาพ

หนังสือพิมพ์ในประเทศไทยมีทั้งหนังสือพิมพ์ระดับชาติที่ผลิตเพื่อคนทั้งประเทศ มียอดการผลิตและจำหน่ายจำนวนมาก และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ผลิตขึ้นเพื่อคนในท้องถิ่นโดยเฉพาะ พิเศษจุฬาลงกรณ์ (2542) ได้จำแนกความแตกต่างของหนังสือพิมพ์ทั้งสองชนิดไว้ ดังนี้คือ **หนังสือพิมพ์ระดับชาติ**จะเน้นข่าวกว้าง ๆ ทั้งประเทศ ให้ความสำคัญกับความบันเทิง และการโฆษณาสินค้าและบริการให้แก่คนในสังคมส่วนกลางเป็นหลัก ส่วน**หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น**จะเน้นข่าวท้องถิ่นโดยเฉพาะโดยเสนอเนื้องานด้านสาธารณะ ความบันเทิง และการโฆษณาสินค้าและบริการแก่คนในชุมชนท้องถิ่นเป็นหลัก

หนังสือพิมพ์ระดับชาติและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นสามารถนำเสนอข่าวในเรื่องเดียวกันที่อาจมีเนื้อหาและกลวิธีที่แตกต่างกันได้ และความแตกต่างนี้ย่อมมีผลกับความคิดของผู้รับสาร ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากลวิธีการใช้ภาษาในข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงชายแดนภาคใต้จากหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทั้งสองประเภท ซึ่งกลวิธีทางภาษาที่ผู้วิจัยเลือกนำเสนอในที่นี้ได้แก่ กลวิธีการใช้คำแสดงทัศนภาวะ เนื่องจากกลวิธีดังกล่าวมีความน่าสนใจที่มากกว่ามีถ้อยคำภาษาที่ใช้สื่อสารปกติ เพราะถ้อยคำที่ผู้เขียนข่าวเลือกใช้สามารถสะท้อนทัศนะหรือความเห็นของผู้เขียนข่าวหรือบุคคลในข่าว จนทำให้ผู้อ่านรับสารในมุมมองทัศนะของผู้ที่มีอำนาจสื่อในมือ ทัศนะดังกล่าวย่อมมีผลต่อผู้รับสาร ทั้งที่เป็นผู้รับสารในพื้นที่ ผู้ก่อความไม่สงบ และประชาชนทั่วไป ซึ่งหากเป็นทัศนะของผู้มีอำนาจ ผลที่เกิดจากทัศนะนั้นอาจสะท้อนหรือสร้างความรุนแรงให้เหตุการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงเกิดความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่องได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษา การใช้คำแสดงทัศนภาวะจากข่าวความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา ผ่านหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้และหนังสือพิมพ์ระดับชาติ

กรอบแนวคิดทฤษฎีการวิเคราะห์

ความคิดในเรื่องของความรุนแรง (violence) มี 2 ลักษณะ คือ ความรุนแรงแบบแคบ (contracted notion of violence) คือความรุนแรงที่เกิดจากการใช้กำลังเป็นหลัก เช่น การโบยตี ทำร้ายร่างกาย การฆ่า เป็นต้น และความรุนแรงแบบกว้าง (expanded notion of violence) คือความรุนแรงที่เกิดจากระบบหรือโครงสร้างของสังคม บางคนเรียกว่า “ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง” (structural violence) เช่น ระบบทาสหรือความยากจนที่ทำให้คนไม่มีทางเลือก ความสำคัญของการวิเคราะห์ไม่ใช่การจำแนกประเภท แต่คือการตั้งคำถามหาที่ของทั้งสองประเภท ว่าความรุนแรงทางพฤติกรรมอยู่บนพื้นฐานความรุนแรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งได้รับการป้อนความคิด ความเชื่อในระดับวัฒนธรรมอีกต่อหนึ่ง (ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, 2551: 20-21)

ผู้วิจัยเห็นสอดคล้องกับแนวคิดความรุนแรงดังกล่าวเนื่องจากความรุนแรงของพื้นที่สี่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นความรุนแรงที่เห็นได้ชัดเจนว่าเกิดจากการใช้กำลัง ทำร้ายร่างกายหรือทำร้ายคนในพื้นที่จนถึงชีวิตที่น่าเสนอผ่านสื่อ ซึ่งความรุนแรงดังกล่าวแน่นอนว่ามีความรุนแรงเชิงโครงสร้างเกี่ยวข้องด้วย เพราะความแตกต่างทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และการเมืองการปกครองที่ทำให้คนในพื้นที่กลายเป็นคนอื่น แม้กระทั่งเรื่องของภาษา ดังที่โรสส์ (Ross, 2007: 127-144 อ้างถึงในศรัณย์ วงศ์ขจร,

2556: 69) ได้กล่าวว่า “โดยเฉพาะในรัฐชาติสมัยใหม่ที่ต้องการจะสถาปนา ‘ภาษาทางการ’ (official language) โดยเลือกใช้ภาษาของคนส่วนใหญ่ (majority) จึงหยิบใช้ ‘ภาษา’ ของตนเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมในการเรียกร้องเขตปกครองตนเอง”

การจัดการท้องถิ่นโดยเน้นการปกครองแบบรวมศูนย์ย่อมก่อให้เกิดปัญหา หรือเป็นความรุนแรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งส่งผลให้เกิดความรุนแรงเชิงพฤติกรรมตามมา ความรุนแรงที่ยาวนานดังกล่าวได้รับการนำเสนอผ่านสื่อต่างๆ อาทิ หนังสือพิมพ์รายวันที่ไม่เพียงแต่สะท้อนภาพความรุนแรงที่เกิดในพื้นที่เท่านั้น หากแต่การทำหน้าที่สื่อมวลชนยังสามารถเลือกนำเสนอข่าวสารตามที่ชนะของสื่อมวลชนที่มีต่อเหตุการณ์ความรุนแรงเช่นกัน

แนวคิดในการวิเคราะห์ความรุนแรงที่สัมพันธ์กับการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษานั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษดาพรรณ หงส์ดารมภ์ และ โสรัจจ์ หงส์ดารมภ์ (2549) ที่ศึกษาวาทกรรมภาคใต้และความรุนแรงในสังคมไทย โดยเน้นข้อมูลจากหนังสือพิมพ์มติชนในปี 2547 พบว่า ภาษาสะท้อนให้เห็นความคิดที่มีต่อปัญหาความรุนแรง การแบ่งแยกดินแดนและภาพของชาวไทยเชื้อสายมาเลย์ซึ่งสื่อมวลชนที่มีฐานอยู่ที่กรุงเทพฯ ได้ให้ภาพความรุนแรงโดยเรียกกลุ่มดังกล่าวว่า “โจรใต้” และเรียกว่า “ขบวนการแบ่งแยกดินแดน” ซึ่งอาจต้องการย้ำภาพลักษณ์ที่มีอยู่แล้วว่าคนไทยเชื้อสายมาเลย์เป็นคนดู น่ากลัว และพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่ไม่น่าอยู่หรือไม่น่าไปเยือน

การใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ที่สร้างภาพความน่ากลัวให้เกิดกับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะการใช้คำแสดงทัศนภาวะก็เป็นอีกหนึ่งกลวิธีที่น่าสนใจว่า การแสดงทัศนภาวะของบุคคลในข่าวกับผู้เขียนข่าวนั้นจะสะท้อนความรุนแรงในลักษณะใด ซึ่งไม่ใช่เป็นเพียงการวิเคราะห์เฉพาะที่ตัวภาษาเท่านั้น ทั้งงานวิจัยของกฤษดาพรรณ หงส์ดารมภ์ และ โสรัจจ์ หงส์ดารมภ์ ข้างต้นและงานของผู้วิจัยเองต่างก็ได้รวบรวมแนวคิดจากทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis)² ในส่วนที่เกิดจากการตีความด้วยบทโดยใช้เครื่องมือทางภาษาหรือกลวิธีทางภาษา เพื่อตีความบริบททางสังคมหรือผู้ผลิตสื่อและผู้รับสาร ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์ที่มาของการใช้ถ้อยคำภาษาที่แฝงไปด้วยอคติเบื้องหลังในการใช้ถ้อยคำนั้นหรือพลังอำนาจที่เกิดจากการใช้ถ้อยคำซึ่งอาจมีผลต่อสังคมส่วนใหญ่ ในฐานะที่ผ่านตัวกลางสำคัญก็คือสื่อมวลชน หรือผู้มีอำนาจที่นำเสนอผ่านสารก็เป็นอีกเรื่องสำคัญในการสร้างหรือลดทอนความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้กรอบแนวคิดดังกล่าว ในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษา ในการใช้คำแสดงทัศนภาวะจากพาดหัวข่าวความรุนแรงของหนังสือพิมพ์ทั้งสองประเภท

² “CDA is interested in linking linguistic analysis to social analysis. More specifically, CDA is interested in social problems such as dominance, power abuse, discrimination (racist, sexist, nationalist, ethnicist, etc.) and the role that language plays in reproducing, or resisting such iniquitous social realities.” (Richardson, 2007: 237)

การเก็บข้อมูลและวิธีการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากข้อความพาดหัวข่าวและเนื้อความในข่าวหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น อันได้แก่ โฟกัสภาคใต้ สมิหลาไทย และข่าวใต้ และหนังสือพิมพ์ระดับชาติ ได้แก่ ไทยรัฐ และมติชน โดยเลือกเก็บข้อมูลเฉพาะข่าวความรุนแรงทางภาคใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547-2548 ซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นของการเกิดเหตุการณ์สำคัญ และปี พ.ศ.2554-2555 ซึ่งถือเป็นช่วงเวลาปัจจุบันในการทำวิจัยเพื่อแสดงความต่อเนื่องของเหตุการณ์ความรุนแรง โดยไม่ได้เน้นศึกษาการเปรียบเทียบเวลา จากข้อมูลหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ระยะเวลา 1 ปี จะได้ 144 ฉบับ รวมข้อมูลทั้งสิ้น 576 ฉบับ และหนังสือพิมพ์ระดับชาติ ระยะเวลา 1 ปี จะได้ 192 ฉบับ รวมข้อมูลทั้งสิ้น 768 ฉบับ รวมข้อมูลทั้งสิ้น 1,344 ฉบับ

ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ด้วยการอธิบายปรากฏการณ์การใช้ภาษาหรือกลวิธีทางภาษาของข่าวหน้าหนึ่ง ข่าวเฉพาะความรุนแรงในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยอาศัยความรู้ทางภาษาศาสตร์ในการวิเคราะห์ ซึ่งกลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในบทความนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอเฉพาะกลวิธีที่ใช้ทัศนภาวะ

ผลการวิจัย

1. กลวิธีทางภาษา

การวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในที่นี้ผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์ถ้อยคำที่ใช้ในการพาดหัวข่าวและเนื้อข่าวหน้าหนึ่ง ทั้งจากหนังสือพิมพ์ระดับชาติและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ผู้วิจัยพบกลวิธีทางภาษาที่น่าสนใจคือ การใช้คำแสดงทัศนภาวะที่แสดงความคิดของบุคคลเกี่ยวกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การใช้คำแสดงทัศนภาวะ

ทัศนภาวะคือตัวการสำคัญในการบ่งบอกตรรกะ ทัศนภาวะได้มาจากข้อสังเกตที่มากกว่าภาษา ซึ่งเกี่ยวกับการแสดงทัศนะของผู้พูด Logical modality (บางครั้งใช้คำว่า aleutic modality) อันเกี่ยวกับความจำเป็น ความเป็นไปได้ และความสัมพันธ์ระหว่างกัน ในทางภาษาศาสตร์มีทัศนภาวะสำคัญ 2 มิติ คือ epistemic modality ซึ่งเกี่ยวข้องกับความแน่นอนหรือความสงสัย ความเป็นไปได้หรือเป็นไปได้หรือไม่ หรือคำอื่นที่แสดงทัศนะของผู้พูดเกี่ยวกับความจริง และ deontic modality ซึ่งเกี่ยวกับภาวะหน้าที่ การอนุญาต และการสั่งห้าม) (Cruse, 2006: 109-110)

การใช้คำแสดงทัศนภาวะหรือที่ นววรรณ พันธุเมธา (2549) เรียกว่าคำบอกความเห็น เช่น *ต้อง ย่อม น่า อาจจะ ควรจะ เห็นจะ ทำจะ คงจะ พึง เป็นต้น* ซึ่งนำไปประกอบกับคำว่า *ได้* หรือคำว่า *ไม่* เพื่อแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ดังข้อความ “Modality is a cover term for devices which allow speakers to express varying degrees of commitment to, or belief in, a proposition.” (Saeed, 2003: 135-138) ทัศนภาวะจึงเป็นคำที่มีหลายลักษณะที่จะทำให้ผู้พูดแสดงระดับของการให้คำมั่นหรือความเชื่อในบางเรื่อง โดยเฉพาะการใช้คำคุณศัพท์และวิเศษณ์ เช่น คำว่า *แน่นอน* (Certain) *น่าจะเป็น* (Probable) *ท่าทาง* (Likely) *อาจจะ* (Possible) หรือคำแสดงทัศนคติที่ต้องการการพิสูจน์ (Propositional Attitude) เช่น *รู้ว่า... เชื่อว่า... คิดว่า... สงสัยว่า...* อีกทั้งยังมีการใช้กริยาช่วยหรือ ที่เรียกว่า modal verbs 2 ลักษณะ คือ ทัศนภาวะสัญญา (Epistemic Modality) ซึ่งเป็นการส่งสัญญาณบางอย่างจากผู้พูดเกี่ยวกับ

ความรู้ที่ผู้พูดมี (the speaker is signaling degrees of knowledge.) และทัศนภาวะปริพท์ (Deontic Modality) คือ การแสดงความคิดของผู้พูดผ่านแนวคิดต่างๆ ในสังคม ได้แก่ ภาระหน้าที่หรือการบังคับ ความรับผิดชอบ และการอนุญาต (the verbs mark the speaker's attitude to social factors of obligation, responsibility and permission.) นอกจากนี้ยังมีรูปประโยคเงื่อนไขซึ่งแสดงให้เห็นสถานการณ์สมมุติ เช่น If I were rich, I would be living somewhere hotter. วิธีการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการให้ความหมายในโลกแห่งความเป็นไปได้ (Possible World Semantics)

การใช้คำแสดงทัศนภาวะเหมือนจะขัดกับหลักการนำเสนอข่าวที่เป็นข้อเท็จจริง แต่ในความเป็นจริง การนำเสนอข่าวพาดหัวหรือเนื้อข่าวสั้นในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ก็พบคำแสดงความคิดเห็น ซึ่งส่วนใหญ่ อาจเป็นความคิดเห็นของบุคคลที่อยู่ในข่าวและทัศนะของผู้เขียนข่าวร่วมด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ตัวอย่าง 1** 3 จว.ได้ปลด “ก่อการร้าย” แม่วัย ย่น ทรท.สงบใน 1 เดือน (15/03/47 มติชน)
- ตัวอย่าง 2** “แม่ว” มันใจครบ 1 ปีไร้เหตุร้าย พิจิตรส่ง นปพ.36 นายเสริมใต้ 04/01/48 มติชน)
- ตัวอย่าง 3** นายกษทักษิณมันใจวันฮารีรายอ ไม่มีเหตุการณ์รุนแรงเพราะสั่งกำชับเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย ทำงาน (3/11/2548 ไทยรัฐ)
- ตัวอย่าง 4** ทักษิณปลื้มจนท.งานได้ผลปราบโจรภาคใต้ มันใจสูญพันธุระเบิดมือถือฆ่าอีก 2 พี่น้อง (7/11/2548 ไทยรัฐ)
- ตัวอย่าง 5** ‘ทักษิณ’ย่นพกป็นจำเป็นคนพื้นที่หนูน14 ข้อ’กอส.’
‘ทักษิณ’ย่นยันแก้ไฟใต้สมานฉันท์อย่างเดียวไม่ได้ ต้องทำคู่ขนานใช้ กม.บังคับด้วย รับปากไม่มีศาลเตี้ย (28 ก.ค. 48 มติชน)
- ตัวอย่าง 6** โฆษกรัฐบาลระบุผู้ก่อเหตุร้ายยังคงเคลื่อนไหวหรือกันอีกแต่ติดต่อทางโทรศัพท์น้อยลง ย่นนายกษ ลงใต้ตรวจราชการแน่ พร้อมปลอบขวัญชาวใต้ “ทักษิณ” ย่นไม่มีผู้บริสุทธิ์ตายในการปราบปราม ผู้ก่อเหตุ 28 เมษายน ไม่เชื่อมีข้อม-ยิงหัวอย่าง กก.สิทธิฯ ระบุ ชี้ไม่สอบถามแค่คนสองคนแล้วมาสรุปไม่ได้ ครป.-น.ร. ไทยในฮาวายเรียกร้องพูดความจริง “บัญญัติ” เตือน รบ.อย่างระแวงญาติคนตาย (03/05/47 มติชน)
- ตัวอย่าง 7** ผบ.ทบ.ให้ประชาชนหนักแน่น ชี้ฝ่ายร้ายพยายามดิศเครดิตรัฐกรณีนายงานตัวของกลุ่มเสี่ยง (15 ธ.ค. 48 มติชน)
- ตัวอย่าง 8** ทหารใช้ผลงานเฉียบล้อมจับตาย “หัวโจกอาร์เคเค” ระดับ ผบ.หน่วยติดอาวุธ ขณะซ้อม กำลังวางแผนก่อเหตุร้ายอีกระลอก (21 พ.ย. 54 ไทยรัฐ)
- ตัวอย่าง 9** หัวใจคนใน 3 จว.ชายแดนใต้ร้อนแทบแตกสลายเหตุการณ์บ้านปลาย ฆ่ารายวัน ตร.ล่าสุดยอดบจรรยาจริงเงาะหัวกลางตลาดสด เย้ยหยามอำนาจรัฐสุดขั้ว เด็งบัก ตร.ภาค 9 ระบุว่า เชื่อผลพวงศึกศักดิ์ศรีกับ 9 อรหันต์ นายพันสี่เขียวและพิษสถานการณ์ (26/03/47 ชาวใต้)
- ตัวอย่าง 10** สอบประวัติโจรยิงตำรวจชายใจ แทบไม่น่าเชื่อเป็นทั้งชุดรักษาหมู่บ้านหลานผู้ใหญ่บ้าน ส่วนอีกรายช่วยแม่ขายน้ำชาหน้าคิวรถทุกวัน (26/03/48 ชาวใต้)

จากตัวอย่างข้อ 1-5 แสดงให้เห็นการเลือกใช้คำแสดงทัศนภาวะ คำว่า “มั่นใจ ยัน ยืนยัน” คำเหล่านี้เป็นการแสดงความเชื่อมั่นในทัศนะของผู้แก้ปัญหาความรุนแรง ในที่นี้คือผู้มีอำนาจสูงสุด ซึ่งขณะนั้น คือ นายกทักษิณ ชินวัตร การให้ความมั่นใจจากผู้นำประเทศย่อมมีผลต่อการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับประชาชนในประเทศถึงภาวะการณ์ที่มีปัญหาว่าจะได้รับการแก้ไขได้ในเร็ววัน รวมถึงการแสดงทัศนภาวะพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ด้วยคำว่า “ปลื้ม” นำมาซึ่งทัศนภาวะที่ผู้นำสามารถยืนยันถึงความปลอดภัยที่จะสามารถจัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงดังกล่าวได้ และนายกทักษิณ ยังใช้คำแสดงทัศนภาวะเพื่อสร้างว่าเชื่อมั่นว่า “ต้องทำ ราบปาก” ซึ่งบ่งบอกถึงความมั่นใจ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในฐานะผู้นำประเทศว่าสามารถจะจัดการปัญหาความรุนแรงได้อย่างแน่นอน

ขณะที่ตัวอย่าง 6-7 มีความสอดคล้องกับตัวอย่างที่ 1-5 เนื่องจากผู้แสดงทัศนภาวะในข่าวก็คือผู้มีอำนาจหรือผู้จัดการแก้ปัญหาความรุนแรงจากหน่วยงานภาครัฐ โฆษกรัฐบาลก็คือตัวแทนรัฐบาลที่ให้ความเชื่อมั่นด้วยคำว่า “ยัน และ แน่” ถึงปฏิบัติการการทำหน้าที่ของนายกทักษิณ รวมถึงเนื้อหาได้ระบุถึงการสร้างความเชื่อมั่นจากนายกฯ ส้ำทับอีกครั้งว่า “ยัน” รวมถึงการแสดงถึงความมั่นใจในตัวเองด้วยการระบุคำแสดงทัศนภาวะว่า “ไม่เชื่อ” ต่อกรรมการสิทธิ และใช้คำว่า “ชี้” ซึ่งบ่งบอกถึงสิ่งที่ตัวเองเชื่อมั่นว่าเรื่องดังกล่าวไม่ใช่เรื่องจริงในทัศนะของตน นอกจากนี้ยังมีคำแสดงทัศนภาวะเพื่อสร้างความเชื่อมั่นจากประชาชนของ ผบ.ทบ. ในฐานะผู้รับผิดชอบต่อความปลอดภัยของประชาชนโดยตรง ด้วยคำว่า “หนักแน่น” และมีคำบอกความเชื่อตัวเองว่า “ชี้” ฝ่ายที่เป็นศัตรูจะให้ร้าย เป็นต้น การใช้คำแสดงทัศนภาวะดังกล่าว นอกจากจะเป็นการสร้างเชื่อมั่น และความมั่นใจให้ประชาชนในพื้นที่รู้สึกถึงความปลอดภัยแล้ว ยังเป็นการปลอบขวัญและให้กำลังใจประชาชนที่อยู่ในสถานการณ์ความรุนแรง

แม้ว่าคำแสดงทัศนภาวะดังกล่าวที่สร้างความเชื่อมั่น และความมั่นใจจากผู้นำที่ผู้วิจัยให้เหตุผลไปข้างต้น หากสังเกตให้ดีจะพบว่า สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ค่อนข้างสวนทางกับความเป็นจริง โดยเฉพาะความมั่นใจที่นายกฯ ระบุเป็นเงื่อนไขของเวลาว่าปัญหาดังกล่าวจะสงบภายในเมื่อไร สถานการณ์ดังกล่าวจะสิ้นสุดในระยะเวลาเท่าใด รวมถึงการระบุวิธีการแก้ปัญหาที่บอกว่า “ทักษิณ ยืนยันแก้ไขได้สมานฉันท์อย่างเดียวไม่ได้ **ต้องทำคู่ขนาน** ใช้ กม. บังคับด้วย **ราบปาก** ไม่มีศาลเดียว (28 ก.ค. 48 มติชน)” การใช้คำแสดงความเชื่อมั่นดังกล่าวน่ากังวลว่าทัศนภาวะของนายกฯ เห็นว่าเรื่องของสมานฉันท์ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งอาจตีความได้ว่าเรื่องสมานฉันท์คือการสร้างสันติ ขณะที่การบังคับใช้กฎหมายเป็นการใช้ความรุนแรงที่ถูกต้อง

ส่วนตัวอย่างที่ 8-10 เป็นการแสดงทัศนภาวะของผู้เขียนข่าว ดังนั้นการใช้คำแสดงทัศนภาวะจะอยู่ในลักษณะของความเชื่อ การคาดคะเน ได้แก่ “แทบ แทบไม่กล้าเชื่อ และ เชื่อ” เพื่อแสดงความรู้สึกความประหลาดใจกับเหตุการณ์ความรุนแรง หรือเพิ่มอรรถรสของเนื้อหาข่าว แต่สิ่งที่เป็นข้อสังเกตคือ ตัวอย่าง 8 มีการใช้คำแสดงทัศนภาวะว่า “เฉียบ” เพื่อชื่นชมในความสามารถของทหารที่จัดการกับผู้ก่อเหตุได้ ขณะที่ตัวอย่าง 9-10 มาจากหนังสือพิมพ์ที่ท้องถิ่นจะสะท้อนทัศนภาวะที่แสดงความประหลาดใจในสิ่งที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นหรือเป็นไปได้ที่ ผู้ก่อเหตุจะเป็นคนกันเองหรือคนภายในหมู่บ้าน หรือสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของผู้ที่อยู่ในพื้นที่

หรือความเชื่อเรื่องของการโยกย้ายตำราวจที่คิดว่ามีส่วนเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ความรุนแรงนี้ เป็นต้น การใช้คำแสดงทัศนคติของผู้เขียนชาวจึงดูเหมือนเป็นเรื่องที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกมากกว่าจะยืนยันความเป็นไปของเหตุการณ์ ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะผู้เขียนชาวไม่ได้มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการแก้ปัญหาโดยตรงในการสร้างความเชื่อมั่น แต่อีกนัยหนึ่งกลับสะท้อนความใกล้ชิดชุมชนที่ผู้เขียนชาวมีมากกว่าผู้มีอำนาจหน้าที่ของรัฐ

เมื่อพิจารณาการใช้คำแสดงทัศนคติจากหนังสือพิมพ์หน้าหนึ่งทั้งสองประเภทแล้วพบว่าการเลือกนำเสนอทัศนคติของบุคคลในข่าวหรือแม้แต่ตัวผู้เขียนชาวเองนั้นเป็นทัศนคติผ่านการเลือกนำเสนอของผู้เขียนชาว ซึ่งไม่ว่าจะเป็นถ้อยคำที่แสดงทัศนคติเพื่อสร้างความเชื่อมั่น หรือความเชื่อที่มีต่อเหตุการณ์ความรุนแรง บางครั้งคำยืนยันที่ไม่เป็นจริงก็อาจมีผลต่อความน่าเชื่อถือของประชาชนที่จะตามมา อีกทั้งฝ่ายผู้ก่อเหตุการณ์ไม่สงบก็ยังเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่เสฟสื่อเช่นประชาชนทั่วไป การกระทำดังกล่าวบางครั้งอาจดูเหมือนเป็นการยั่วยุให้เกิดการกระทำรุนแรงเพื่อทำลายอำนาจรัฐ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนที่จะตามมา ดังนั้นการสะท้อนความจริงของหนังสือพิมพ์ที่แสดงทัศนคติของผู้มีอำนาจรัฐแล้วหนังสือพิมพ์ยังเป็นเสมือนสื่อที่ส่งต่อความรุนแรงดังกล่าวไปยังประชาชนที่ได้รับผลกระทบและประชาชนทั่วไปเมื่ออ่านข่าวความรุนแรงนี้

1.2 การใช้คำแสดงทัศนคติจากหนังสือพิมพ์สองประเภท

กลวิธีทางภาษาที่สำคัญในที่นี้คือการใช้คำแสดงทัศนคติ ซึ่งผู้วิจัยเลือกคำแสดงทัศนคติที่แสดงความเชื่อมั่นหรือมั่นใจมาวิเคราะห์นับจำนวนเพื่อเปรียบเทียบหนังสือพิมพ์สองประเภท ผลการนับจำนวนหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับได้ผลดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงกลวิธีการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์สองประเภท

หนังสือพิมพ์	ไทยรัฐ	มติชน	ข่าวใต้	โพธิ์สภาคใต้	สมิหลาใหม่	รวม
กลวิธีทางภาษา						
มั่นใจ	3	6	0	0	1	
ยัน	10	47	14	2	1	
ต้อง	27	0	24	6	6	
	40	53	38	8	8	147
ร้อยละ	27.21	36.05	25.85	5.44	5.44	
รวม (ร้อยละ)	63.27		36.73			

การศึกษาเชิงสถิติที่แม้ว่าปริมาณของหนังสือพิมพ์ทั้งสองประเภทจะไม่ได้มีจำนวนที่เท่ากัน แต่จำนวนร้อยละดังกล่าวก็พอจะสะท้อนความคิดของผู้เขียนชาวหรือสื่อมวลชนที่มีต่อเหตุการณ์ความรุนแรงจากข้อมูลในตารางหากสังเกตในภาพรวมก็จะพบว่าจำนวนของหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีมากกว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ในจำนวนร้อยละ 63.27 และ 36.73 แต่หากลองพิจารณาในบางคำ เช่น ยัน ซึ่งหนังสือพิมพ์ใช้ในความหมายเดียวกับคำว่า ยืนยัน บางครั้งต้องการให้สันลงจนเหลือเพียงคำว่า ยัน เพื่อบอกความมั่นใจนั้น

จำนวนของหนังสือพิมพ์มติชนก็ปรากฏมากกว่าสำนักพิมพ์อื่น ขณะที่คำว่า *ต้อง* ซึ่งเป็นคำแสดงทัศนคติเพื่อบอกภาระหน้าที่นั้น พบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและข่าวได้มีจำนวนมากกว่าหนังสือพิมพ์อื่น ความแตกต่างเฉพาะดังกล่าวอาจเป็นลักษณะเฉพาะของหนังสือพิมพ์นั้นๆ ที่มีลีลาการเขียนข่าวต่างกัน หรืออาจบ่งบอกว่าหนังสือพิมพ์มติชนให้ความสำคัญกับการแสดงความเชื่อมั่นมากกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น

แม้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอาจไม่ได้มีอิทธิพลในวงกว้างมากเท่ากับหนังสือพิมพ์ระดับชาติที่มีปริมาณคนอ่านมากกว่า แต่ลักษณะของการเลือกใช้คำแสดงทัศนภาวะอาจจะเป็นสิ่งที่แสดงทัศนคติทั้งของบุคคลในข่าว ซึ่งก็คือบุคคลสำคัญที่มีผลต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้น รวมถึงผู้เขียนข่าวในฐานะสื่อมวลชนผู้มีหน้าที่เสนอข่าวให้กับประชาชนให้ได้รับข่าวสารที่แฝงไปด้วยทัศนคติของผู้เขียนข่าว ดังนั้นการวิเคราะห์คำแสดงทัศนภาวะจึงอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนข่าวพึงระมัดระวังในการนำเสนอข่าวที่มีความละเอียดอ่อนเช่นเรื่องความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มากขึ้นได้

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษากรณีศึกษาทางภาษาที่แสดงความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทั้งสองประเภทนั้น พบกลวิธีทางภาษาที่สามารถสะท้อนหรือสื่อความคิดเกี่ยวกับความรุนแรงที่เกิดขึ้น การใช้คำแสดงทัศนภาวะเป็นกลวิธีที่น่าสนใจในการนำเสนอแง่มุมทัศนคติของตัวบุคคลที่อยู่ในข่าวหรือคนเขียนข่าวได้อย่างเด่นชัดกว่ากลวิธีอื่น โดยมีหลักฐานทางภาษาเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ทำให้เห็นว่าการวิเคราะห์หรือตีความของผู้วิจัยยังอยู่ภายใต้กรอบของการวิเคราะห์หรือตีความผ่านการเลือกใช้ภาษาของบุคคลในข่าวหรือคนเขียนข่าวเอง

ผลจากการวิจัยพบว่ามีการใช้คำแสดงทัศนภาวะทั้งทัศนภาวะสัมพัทธ์ (Epistemic Modality) และทัศนภาวะปริพหุ (Deontic Modality) คือมีทั้งการแสดงความมั่นใจ เชื่อมั่น ความเชื่อ ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ผู้มีอำนาจของรัฐมีต่อประชาชน รวมถึงทัศนคติของผู้เขียนข่าว เช่น คำว่า *ยืนยัน ยืนยัน มั่นใจ เชื่อ ไม่เชื่อ แทบ และต้อง*

การใช้คำแสดงทัศนภาวะสะท้อนมุมมอง ความคิดของผู้ใช้ที่มีความคิด ความเชื่อ ที่มีต่อเหตุการณ์ ความรุนแรงอย่างไร แม้ส่วนหนึ่งจะเป็นเรื่องของการแสดงถึงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ แต่การแสดงออกถึงความคิดบางครั้งอาจสุ่มเสี่ยงต่อการเกิดเหตุความรุนแรงขึ้นได้ หรือการใช้คำแสดงทัศนภาวะของหนังสือพิมพ์ในฐานะสื่อมวลชนจึงควรจะนำเสนอเหตุการณ์ตามความเป็นจริงโดยปราศจากทัศนคติเป็นสิ่งสำคัญ หนังสือพิมพ์ที่ระวางเป็นอย่างไรในสถานการณ์ที่อันตราย วิกฤตหรืออาจจะนำไปสู่ความเข้าใจผิด หรือความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจได้

ลักษณะของหนังสือพิมพ์สองประเภทที่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นสามารถสะท้อนความใกล้ชิดชุมชนได้มากกว่าหนังสือพิมพ์ระดับชาติ ซึ่งนอกจากจะส่งผลต่อความรู้สึกของผู้อ่านที่เป็นคนในพื้นที่แล้วการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนท้องถิ่น ยังถือเป็นตัวแทนคนในชุมชนที่จะสะท้อนความคิดเห็นให้ผู้มีอำนาจได้เข้ามาให้ความสำคัญกับปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นได้

งานวิจัยนี้จะประโยชน์กับนักภาษานักวิชาการ และหน่วยงานของภาครัฐ ทั้งในด้านการประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางภาษาในที่นี้คือการใช้ค่าแสดงทัศนภาวะ ซึ่งหากศึกษาทฤษฎีดังกล่าวโดยละเอียด ก็จะสามารถนำทฤษฎีทางภาษานี้ไปประยุกต์ใช้ศึกษาข้อมูลอื่นๆ หรือการเข้าใจถึงความแตกต่างของหนังสือพิมพ์ทั้งสองประเภทก็อาจส่งผลให้ผู้ที่อยู่ในแวดวงหนังสือพิมพ์ได้มีผลงานวิจัยนี้เป็นกรณีศึกษา เพื่อพัฒนางานทางด้านสื่อต่อไป รวมถึงการทำหน้าที่ในฐานะของสื่อมวลชนที่ควรตระหนักรู้ว่าสื่อมีอำนาจในมือที่สามารถเปลี่ยนแปลงหรือสร้างความเข้าใจผิดให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นที่รับรู้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน การจะแก้ปัญหาอาจต้องใช้หลายวิธีควบคู่กัน การทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่ดังกล่าวก็อาจเป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้รู้ว่าการวิจัยมีได้หนึ่งเฉยกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและยังคงเรียกร้องให้รัฐมีความจริงจังในการแก้ปัญหาให้ยุติลงโดยเร็ว

อภิปรายผลการวิจัย

การนำเสนอข่าวที่มีความละเอียดอ่อน เช่น เหตุการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้นที่ได้เป็นเพียงข่าวอาชญากรรมในสังคมทั่วไป ปัญหาดังกล่าวถือเป็นปัญหาสำคัญของชาติ แม้เหตุการณ์จะเกิดขึ้นเฉพาะชายแดนภาคใต้ก็ตาม แต่ผลกระทบที่เกิดขึ้นสามารถขยายผลเป็นวงกว้างได้ ดังที่เราได้เห็นปรากฏการณ์การขยายตัวของความรุนแรงที่เริ่มเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2547

ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ สื่อที่เข้าถึงคนส่วนใหญ่ได้สะดวก ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหรือหนังสือพิมพ์ระดับชาติก็ตาม จรรยาบรรณของการทำหน้าที่สื่อมวลชนไม่ได้ต่างกัน เนื้อหาการนำเสนอข่าวสาร จึงไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบถึงผลที่จะตามมาได้เลย

ในด้านการนำเสนอข่าวแบบสันติวิธีนั้นได้มีข้อเสนอสำหรับผู้สื่อข่าวหรือสื่อมวลชนที่ต้องการความสันติ ได้แก่ หลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพความขัดแย้งที่มีเพียงสองฝ่ายที่จะเอาชนะกัน เพราะผลที่ตามย่อมต้องมีผู้แพ้และผู้ชนะ สื่อควรวิเคราะห์แยกสองฝ่ายออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีเป้าหมายต่างกันเพื่อให้เกิดผลลัพธ์หลายรูปแบบ และหลีกเลี่ยงการแยกเป็นกลุ่มเป็นพวก เพื่อไม่ให้เกิดอคติและเห็นอีกฝ่ายเป็นศัตรู ผู้สื่อข่าวควรสร้างความเข้าใจว่าธรรมชาติของคนย่อมมีทั้งดีและไม่ดี ผู้ที่สนใจวิธีการนำเสนอข่าวแบบสันติภาพสามารถเข้าดูเว็บไซต์ได้ที่ www.transcend.org/pjmanual.htm (ศุภรา จันทร์ชิดฟ้า 2549)

ความต้องการในการนำเสนอข่าวแบบสันติวิธีสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษา วิจัยเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงหลาย ๆ ประเด็นในปัจจุบัน ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยในประเด็นที่ใกล้เคียงกับงานของผู้วิจัยมากที่สุด คือเรื่องวาทกรรมภาคใต้และความรุนแรงในสังคมไทย ของ กฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์ และ ไสร์จจ หงส์ดารมภ์ (2549) ซึ่งก็มีข้อเรียกร้องถึงการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน หรือมีการสะท้อนวัตถุประสงค์แฝงเพื่อสะกิดเตือนให้ผู้มีอำนาจสื่อ ตระหนักรู้ถึงความสำคัญหรืออำนาจของภาษาที่จะมีผลต่อความคิดของ ผู้รับสารได้ ผลการวิจัยนี้จะขยายวงข้อมูลจากงานวิจัยดังกล่าว โดยการเพิ่มกลุ่มข้อมูลที่เป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น อันจะทำให้เห็นความแตกต่างในการนำเสนอประเด็นข่าว ซึ่งอาจได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการเรียกร้องแก้ไขปัญหให้กับคนในพื้นที่ได้อีกทางหนึ่ง

นอกจากการวิพากษ์การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนจะเป็นที่กล่าวถึงหรือให้ความสำคัญ เพราะเชื่อกันว่าสื่อถือเป็นผู้มีอำนาจสาธารณะ การศึกษาครั้งนี้ของผู้วิจัย ยังทำให้เห็นว่า ผู้มีอำนาจของรัฐ โดยเฉพาะผู้นำประเทศก็มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มหรือลดความรุนแรงที่เกิดขึ้นได้ เพราะบางครั้งสื่อก็ไม่อาจเลือกปฏิบัติเพื่อความจริงที่มาจากคำพูดหรือการใช้ภาษาของผู้นำประเทศได้ การสะกิดเตือนในที่นี้จึงหมายถึงรวมถึงผู้มีอำนาจในการแก้ไขปัญหาทุกฝ่าย ให้พึงระมัดระวังการใช้ภาษาในสื่อสาธารณะ เพราะผลกระทบจะเกิดเป็นวงกว้างกว่าคนทั่วไปที่ไม่มีอำนาจใดๆ อยู่ในมือ

บรรณานุกรม

- กฤษดาพรรณ หงศ์ดารมภ์ และ โสรัจจ์ หงศ์ดารมภ์. (2549). วาทกรรมภาคใต้และความรุนแรงในสังคมไทย. ใน กฤษดาพรรณ หงศ์ดารมภ์ และ จันทิมา เอี่ยมมานนท์ (บรรณาธิการ), *มองสังคมผ่านวาทกรรม*, หน้า 111-112. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกษียร เตชะพีระ (2550). สู่ความเข้าใจและทางออก. *ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาชนมลายูมุสลิมในภาคใต้*. นิธิ เอียวศรีวงศ์ (บรรณาธิการ) กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. (2551). *ความรุนแรงกับการจัดการ “ความจริง” ปัตตานีในรอบกึ่งศตวรรษ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นworรณ พันธุเมธา. (2549). *ไวยากรณ์ไทย*. กรุงเทพฯ: ผลงานเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิศิษฐ์ ขวาลาวัช. (2542). *ปฏิรูปสื่อมวลชนท้องถิ่น: ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและผลักดันองค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีอิสระตามรัฐธรรมนูญ*. กรุงเทพฯ: บริษัทดับเบิลยูเอ็น พรินติ้ง จำกัด.
- วิลาลินี พิพิธกุล. (2545). *การสื่อสารมวลชนเบื้องต้น: สื่อมวลชน, วัฒนธรรม และสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โครงการสื่อสันติภาพ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรัณย์ วงศ์จิตร. (2556). “อ่าน ‘ภูมิศาสตร์ในจินตนาการ’ ปลายด้ามขวานผ่านนวนิยายชายแดนใต้ ยุคความรุนแรงผดงาด” ใน *ฟ้าเดียวกัน*. 11(1) มกราคม-มิถุนายน.
- ศรีสมภาพ จิตรภิรมย์ศรี. (2549). ลักษณะความรุนแรงในพื้นที่ชายแดนใต้, ใน *ความรู้และความไม่รู้ 3 จังหวัดชายแดนใต้*. แก้ว วิฑูรย์เถียรและคณะ(กองบรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: แผนงานร่วมศึกษาเสริมสร้างสุขภาวะภวณิ 3 จังหวัดภาคใต้.
- Cruse, A. (2006). *A Glossary of Semantics and Pragmatics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Fairclough, N. (1989). *Language and power*. London : Longman.
- Fairclough, N. (2003). *Analysis Discourse*. London: Routledge.
- Halliday, M.A.K. (1994). *An Introduction to Functional Grammar*. (2nd edition) London: Edward Arnold.
- Richardson, J. E. (2007). *Analysis Newspapers an Approach From Critical Discourse Analysis*. New York: Palgrave Macmillan.
- Saeed, J. I. (2003). *Semantics*. 2nd ed. Cornwall: Blackwell Publishing.
- Verschueren, JEF. (1999). *Understanding Pragmatics*. London: Arnold; New York: Oxford University Press.